Emlékeztető

Esemény:	Vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés területi vitafóruma a 2-13 Kettős-Körös alegységen
Dátum:	2009.07.15.
Helyszín:	Önkormányzati Hivatal, Díszterem 5630 Békés Petőfi Sándor utca 2.
Facilitátor:	Henn Péter
Emlékeztető készítő:	Csepregi Ilona
Előadók:	Henn Péter (Öko Zrt. vezette konzorcium), Kőváriné Szabó Erzsébet (Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság)
Résztvevők:	Ld. jelenléti ív (30 fő)
Napirend:	**13:30 – 14:00** Regisztráció (Az érkezőket kávé, üdítő várja) **14:00 – 14:05** Megnyitó **14:05 – 14:15** A Víz Keretirányelv és a társadalmi részvétel a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésben Előadó: Henn Péter (Öko Zrt. vezette konzorcium) **14:15 – 14:45** Javaslat a jelentős vízgazdálkodási problémákat megoldó intézkedésekre a Kettős-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen Előadó: Kőváriné Szabó Erzsébet (KÖR-KÖVIZIG) **14:45 – 15:40** A bemutatott intézkedési javaslatok megvitatása Párbeszéd, vita a résztvevők és szakértők bevonásával (vélemények, kérdések és válaszok) *Szakértők:* Galbáts Zoltán, Kiss Lajos, Szászhalmi Mariann, Kopcsák András (KÖR-KÖVIZIG) Dr. Wágner János (Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Kirendeltsége, Gyula) Greksza János (Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság) valamint az Öko Zrt. vezette konzorcium szakemberei **15:40 – 16:00** Kávészünet, Büféasztal **16:00 – 16:50** A bemutatott intézkedési javaslatok megvitatása (folytatás) **16:50 – 17:00** Összefoglalás, a fórum zárása

Az előadások után elhangzott hozzászólások, kérdések és válaszok összesítése időrendben:

Fekete Zoltán Okány polgármestere	Okányi problémaként elmondta, hogy a Holt-Sebes-Körös vízutánpótlása évek óta el van zárva. Ezért a holtágban

	gyakorlatilag pangóvíz van, amivel csak az egyik gond az, hogy büdösödik. Ez a probléma nem csak Okányt, de Vésztőt is érinti. Kérdése a vízutánpótlással és a mederrendezéssel kapcsolatban, hogy tud-e ezzel foglalkozni a program?
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Nem ismeretlen a probléma az Igazgatóság előtt. A konkrét lépések az elmúlt években megkezdődtek, azonban a tulajdonviszonyok rendezetlensége miatt nem sikerült pályázni. Amint újabb pályázati lehetőség adódik, mindent megtesznek az ügy előre vitele érdekében.
Juhász Antal főmezőgazdász Tarcsai Agrár Zrt., elnök Dobó Ferenc Horgászegyesület	A Vízügyi Igazgatóság munkatársaihoz intézi kérdését: Mi a véleményük a horgászok által szorgalmazott ökológiai vízszint-tartásról? Problémaként említette meg, hogy a térségben működtetett duzzasztók nincsenek összhangban egymással. Először a békésit helyezik üzembe, majd a békésszentandrásit, lejjebb pedig elfolyik a víz. Gondot okoz továbbá a a szervesanyag bevezetése a Kettős-Körösbe. Például most is rengeteg békalencse úszik a folyón. Lehetséges-e a növényi szerves anyagok kigyűjtése és a további bejutások megakadályozása?
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Juhász Antal felvetéseire válaszolva elmondta, hogy a duzzasztók üzeme szoros összefüggésben áll a kapcsolódó területekkel és a gazdálkodóknak kiadott vízjogi engedélyekkel, hiszen számukra biztosítani kell a felhasználásra szánt vízmennyiséget. Az öntözési időszak április 15. és október 15. között van, ebben az időszakban vízszolgáltatási kötelezettség áll fenn a vízhasználók irányába. Elmondta továbbá, hogy nagyvízkor értelem szerűen nem lehetséges a duzzasztás, ahogyan télen sem a fagy miatt. Csak akkor állnak le, mikor a vízhozam meghaladja a 75 m^3/s -ot, vagy olyan karbantartási munkát kell elvégezni, amit más időszakban nem lehet. A vízszinttel kapcsolatban elmondta, hogy növelni nem lehet Románia miatt, csökkenteni a kötelező szolgáltatásra nézve nem lehet, a gyors vízszintváltozás pedig a mederfal leszakadásához vezetne. Ezek között a feltételek és korlátok között tudják üzemeltetni a duzzasztóműveket, és amit lehet, azt megtesznek.
Kiss Lajos Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Kiegészítve Kisházi Péter gondolatait a szerves anyagokkal kapcsolatban elmondta, hogy az Élővíz-csatorna torkolatánál üzemel uszadékleszedő, azonban ez az utolsó békalencséig nem képes megtisztítani a vízfelszínt, de így sok uszadékot leszűr. Abban az esetben nem történik leszedés, ha a Kettős-Körös vízhozama meghaladja az 50 m^3/s -ot, ilyenkor továbbengedik, de minden egyéb esetben leszűrik.
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Az imént elhangzottakhoz kapcsolódva megjegyezte, hogy a vízi növények nem pusztán a mellékcsatornákból származnak, hanem a vízfolyásban is szaporodnak. Az egyéb uszadékok, mint a műanyagflakonok pedig sajnos belekerülnek a folyóba, ezek eltávolítása viszont nem számít kárelhárítási tevékenységnek, így csak a normál keretek vehetők igénybe.
Nemes Attila ügyvezető Körösvidéki Horgászegyesületek	Más témára áttérve elmondta, hogy a halgazdálkodás és a halastavak hatásával kapcsolatban a 220/2004. Kormányrendelet szigorú előírásokkal rendelkezik: a lecsapolás minden szakaszában vízminta-vételezési kötelezettsége van a kezelőnek, és szigorúan ellenőrzik a víz minőségét.

Szövetsége	Az előadásban is szerepelt a jó horgászati gyakorlat bevezetése. Kíváncsi arra, hogy ki mit ért ez alatt. Szerinte nem csak a horgászokon múlik, a víz kezelőjének is ökológiai szemlélettel kell hozzáállnia a tevékenységhez. A téli alacsony vízszintekkel kapcsolatban elmondta, hogy régiek a jelenleg is érvényben lévő üzemelési rendek, az alacsony vízszint pedig károsan befolyásolja a halállományt. Szorgalmazza az üzemelési rend felülvizsgálatát. A duzzasztók hosszirányú átjárhatóságát üdvözli és reméli, hogy minél előbb megvalósulnak az ez irányú elképzelések. Problémaként vetette fel , hogy néhány évben, többek között idén és tavaly is íváskor, azaz májusban 50 cm-es vízszintingadozások történtek, amik veszélyeztették a szaporulatot. A műszaki lehetőségek és az adottságok figyelembe vételével meg kell akadályozni a hasonló eseteket. A nemrégiben a médiában is megjelent vízi közlekedés sebességkorlátozásával kapcsolatban megemlítette, hogy valóban zavaróak a nagy sebességgel közlekedő vízi járművek. Nem azt szorgalmazza, hogy teljesen tiltsák meg a közlekedést, de igenis nélkülözhetetlennek tartja az ésszerű kompromisszumot, hiszen fontos, hogy a különböző hasznosítások jól megférjenek egymás mellett. Annyit még megjegyez, hogy örül a tanulmány létrejöttének és támogatni tudják a benne foglalt elképzeléseket. Emellett szívesen részt vesznek a megvalósításban is.
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Reagálva az iménti felvetésekre elmondta, hogy május már az öntözési időszakba esik, tehát ilyenkor a duzzasztás már feladat, és az ettől való eltérés csak rendkívüli esetekben lehetséges. A téli belvízszint alacsonyan tartására azért van szükség, mert tározótérfogatot kell biztosítani a csatornákban. A vízi közlekedéssel kapcsolatos megjegyzéssel teljes mértékben egyet ért. Itt a gond a jogi szabályozással van: a Körös-vízrendszer nem számít kiemelt területnek, ezért nincsen sebességkorlátozás. Jogilag kell kialakítani a megfelelő szabályozást. Azt pedig mellékesen megjegyzi, hogy a különféle sporteszközöket csakis kijelölt pályán lehetne használni.
Nemes Attila ügyvezető Körösvidéki Horgászegyesületek Szövetsége	Ha kezdeményezve lenne egy sebességkorlátozással foglalkozó szabályozás akkor azt támogatná a vízügy?
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Természetesen.
Nemes Attila ügyvezető Körösvidéki Horgászegyesületek Szövetsége	Egy kicsit visszakérve a szót elmondta, hogy a Békéscsabai téglagyári tavak állapotával kapcsolatban a tanulmány nagyon szűkszavú. Beszámolt ezen tavak állapotáról, elmondta, hogy karban vannak tartva és jelenleg horgászati hasznosítás folyik rajtuk. A túletetéssel kapcsolatban havi méréseket végeznek.
Rung Attila Békés Megyei Vízművek	A szarvasi fórumon elmondta azokat az észrevételeit amiket problémának érez, ezért ma a pozitívumokat emelné ki.

Zrt.	Örül, hogy ekkora hangsúlyt kapott a felszín alatti vizek védelme. Szorgalmazza azokat a vízellátási módok támogatását, amik mellőzik a vizek tisztítását, több okból is: egyrészt mert üzembiztosabb, másrészt mert olcsóbb és harmadrészt azért mert a felhasználók köréből érkező visszajelzések egyértelműen pozitívak ezekkel a vizekkel kapcsolatban. A vízminőség határértékek szigorításával kapcsolatban megemlítette, hogy nem a határértékekkel van a baj, hanem a betartatásukkal. Szigorúbb ellenőrzésekre van szükség.
Csarnai Mihály Polgármesteri Hivatal, Békés	Az önkormányzati feladatokkal kapcsolatban elmondta, hogy szükség van a belvízelvezetési tervek megújítására, új felmérés kell. Érdeklődött, hogy van-e mód ez ügyben pályázati forrásokhoz jutni.
Kőváriné Szabó Erzsébet Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	A tervezés kapcsán javaslatokat tehetünk, hogy milyen konkrét feladatok szükségesek a térségben, és ezzel kapcsolatban milyen pályázati lehetőségekre lenne igény a következő ciklusban.
Markó István Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	Felmerült kérdésként, hogy a vizek minősítése mi alapján történik; a Fekete- és a Fehér-Körös hidromorfológiai javításával kapcsolatban a mentetlen oldali hullámtér kibővítése. Szorgalmazta a költségviselők lehetőségeinek bővítését az adott szaktárcák által kidolgozott koncepciók megalkotásával.
Kőváriné Szabó Erzsébet Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	A víztestek kijelölése 2004-ben kezdődött a Nemzeti Park Igazgatósággal, a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel egyeztetve. A vízfolyások akkor mondhatók jó állapotúnak, ha a mentett oldali vízfolyásai is jó állapotúak. Lehet, hogy a terv nem említ minden kisebb vízfolyást, de ezek is szerepelnek a kijelöltek vízgyűjtőinek részeként, és így ezekre is vonatkoznak az intézkedések. A költségviseléssel kapcsolatban elmondta, hogy az ÖKO Zrt. elkészített egy anyagot, amely összefoglalja, hogy a KEOP és a ROP milyen pályázati lehetőségeket rejtenek magukban. Jelenleg is folyik a munka a következő ciklust illetően, hogy mik azok a tevékenységek, amelyekre pályázatot lehet majd kiírni. Ezért is jók ezek a fórumok, ahol megvitathatjuk a problémákat és kiderülhetnek az ilyesfajta igények is.
Juhászné Mári Anikó Körösi Vízgazdálkodási Társulat, Gyula	A társulatok által kezelt és üzemeltetett csatornákkal kapcsolatban van ugyan lehetőség a KEOP-ban, azonban a társulatoknak nincs lehetőségük pályázni.
Henn Péter facilitátor	Ez mára sokadik olyan fórum, ahol a financiális és pályázati lehetőségek problémaként merülnek fel. Talán célszerű lenne az egyik tematikus fórum témájául ezt választani, és megoldásokat keresni a felmerült problémákra. Mivel nem volt több hozzászólás, megkérte a jelenlévőket, hogy mindenki mondja el, hogy az elhangzottak után mi az ami most foglalkoztatja őket. Természetesen a passzolás jogával bárki élhetett. (Az alábbiakban ezek a gondolatok kerültek rögzítésre.)
Greksza János Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Fontosak az ökológiai igények, de sajnos figyelembe kell venni, hogy a vizeink nem nálunk keletkeznek, hanem a határon túlról érkeznek és ezek minőségére nem nagyon van befolyásunk.
Buzgán Mihály Murony alpolgármestere	A vizek minőségi és mennyiségi fejlesztésével kapcsolatban az önkormányzati képviselők lelkesek, de sajnos a megfelelő

	szakmai tudással nem rendelkeznek. Például azzal kapcsolatban, hogy romániai vizet vagy magyarországi tisztított vizet használjanak érzelmi alapon döntöttek. A szennyvízzel kapcsolatban elmondta, hogy Murony katlanhelyzetben van és egy kifolyási lehetőség adódik észak felől. Ezen a területen régóta megy a huzavona az útépítéssel és a szennyvízberuházással kapcsolatban. 2015-ig azonban egyik beruházásra sem lehet pályázni. A külterületi vízrendezéssel kapcsolatban a tulajdoni és a működtetési érdekeltséget a 20 éve kialakult rendszer szerint nyögjük. Meg kell osztani az érdekeltségi hozzájárulást: vagy az önkormányzat legyen a fenntartó, vagy lehetősége legyen a ráeső részből megrendelni a fenntartási munkát.
Lakossági résztvevő Újkígyós (Nem regisztrált)	Tetszett neki az anyag. Újkígyós térségében nincsenek felszíni vizek, viszont kitűnő termőföldek találhatók, azonban aszálykor problémák lehetnek. Igaz, hogy a csatornázás meg van oldva, de a vízjogi engedélyekhez nehéz hozzájutni és a minimális mennyiségű víznek is nagyon magas az ára. Ha sok víz van, ha aszály mindenki szakértőnek gondolja magát, de a rövid távú intézkedéseken kívül nem történik semmi. Sajnos addig hiába készül el ez a távlati terv is, amíg korszerűtlen technikákkal és kapacitáshiányokkal kell szembenéznünk. Olaszországban a Pó mentén úgy öntöznek, hogy mindig biztosítani tudják a gazdák számára a vizet. Nálunk arra törekszünk, hogy a vizek minél előbb eltávozzanak, gátakat építünk a folyókra. Az öntözés visszaesett: drága, ezért kevesen veszik igénybe. Jó lenne, ha Békés megye egy kis oázis lenne. Nemcsak a vízügynek nincs pénze, de sajnos kormányzati, állami, politikai akarat sincs. Az EU-nak elkészül ez a szép tanulmány de itt helyben is meg kéne, hogy jelenjenek az intézkedések. Kíváncsi az intézkedések fizikai megvalósulására.
Gulyás Péter Magyar Turizmus Zrt.	Igaz, hogy a tervnek nem ez az elsődleges célja, de nem sok turisztikai vonatkozása van. Szorgalmazza, hogy ezzel a témával is foglalkozni kell.
Kisházi Péter Konrád Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	Be kell látni, hogy Olaszországban más a helyzet: a Pó-hoz kapcsolódó hegyvidék is ugyanabban az országban van és így könnyen be tudják tározni a vizet. Síkvidéken komoly vízmennyiség tározására nincs lehetőség. Jelenleg nincs kihasználva az öntözésre biztosított vízkészlet, amelynek nyilvánvalóan gazdasági okai vannak. A domborzat miatt csak egy viszonylag szűk sáv látható el gravitációs úton, a többihez gépek szükségesek, amelyek pénzbe kerülnek.

<u>Elhangzott vélemények összefoglalása:</u>

- A fórum egyik kiemelkedő témája volt az ökológiai vízszinttartás kérdése, valamint a duzzasztók működési rendje.
- Szóba került
  - a vízi járművek sebességkorlátozásának szükségessége,
  - a felszíni vizek túlzott szervesanyag-tartalma.

- Ugyancsak fontos téma volt az intézkedések megvalósításának financiális oldala is, valamint a pályázati lehetőségek kérdése.

VGT Fórum Kettős-Körös alegységre
2009. 07. 15. Békés, Önkormányzati Hivatal

Név	Szervezet	Elérhetőség	Aláírás
Bujtosó Antal	Békéshegyei Természetbarát Egyesület	[redacted]	[redacted]
Bagyó Miklós	PMH Munkaszervezet	[redacted]	[redacted]
Juhászné Mátri Mária	KÖRÖS-VGT Szolnok	[redacted]	[redacted]
Vegvatty Zoltánné	— " —	[redacted]	[redacted]
BENDE LAJOS	KIVT BÉKÉS	[redacted]	[redacted]
Nemes Attila	KHESZ	[redacted]	[redacted]
Wágner János	TIKTUF Szolnok	[redacted]	[redacted]
Adamik Jánosné	Mezőberényi Polg. m. Hiv. Mezőberényi Horg. Egy.	[redacted]	[redacted]
JUHÁSZ ANTAL	TARCSAI AGRÁR ZRT DOBÓ FERENC HE Kondoros	[redacted]	[redacted]
FEKETE ZOLTÁN	ÖNKORMÁNYZATI OKÁNY	[redacted]	[redacted]
GULYÁS PÉTER	Magyar Turizmus ZRt	[redacted]	[redacted]
RUNC ATTILA	Békés M. Vízmű	[redacted]	[redacted]

VGT Fórum Kettős-Körös alegységre
2009. 07. 15. Békés, Önkormányzati Hivatal

Név	Szervezet	Elérhetőség	Aláírás
FRECSZA JÁNOS	KMNPI	[redacted]	[redacted]
KÓNYA ANITA	ZSADÁNY KÖZSÉGI ÖNKORM.	[redacted]	[redacted]
BAGDI TAMÁS	ZSADÁNY. KÖZSÉGI ÖNKORM.	[redacted]	[redacted]
WISZT HELINDA	GYULA VÁROS POLGÁRMESTERI HIV	[redacted]	[redacted]
VIRÁNYI ISTVÁN	Gyulai Közüzemi Kft.	[redacted]	[redacted]
Jappert Magdolna	Kör-Kövizig	[redacted]	[redacted]
Kishási Péter Konrád	—"—	[redacted]	[redacted]
Medve József		[redacted]	[redacted]
Csarnai Mihály	Polg. Hiv. Békés	[redacted]	[redacted]
Kiss Lajos	KÖR-KÖVIZIG	[redacted]	[redacted]
Kovács Ákos	KÖR-Kövizig	[redacted]	[redacted]
Szdszhalmi Marianna	KÖR-KÖVIZIG	[redacted]	[redacted]

VGT Fórum Kettős-Körös alegységre
2009. 07. 15. Békés, Önkormányzati Hivatal

Név	Szervezet	Elérhetőség	Aláírás
SEDEV Pál	Dun Vízügyi Igk	[redacted]	[redacted]
Borbó Jenő	Gyoma Körös-Ma	[redacted]	[redacted]
Markó István	Békés Megyei KGSZH.	[redacted]	[redacted]
Szélkely Zoltán	NIMFEA TE	[redacted]	[redacted]
Henn Péter	facilitátor	[redacted]	[redacted]
CSEPREGI ILONA	emlékeztető készítő	[redacted]	[redacted]
Kőszegné Balogh Erzsébet	KDT-KÖVIZIG		

EU Víz Keretirányelv
Célkitűzések:
• Vizes élőhelyek védelme, állapotuk javítása
• Fenntartható vízhasználat
• Szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentése
• Felszín alatti vizek szennyezésének csökkentése és továbbiak megakadályozása
• Árvizek és aszályok hatásának mérséklése
TOSHIBA
„A víz élet, gondozzuk köz
Társadalmi konzultáció
Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése KEO
Befek
www.vizeink.hu
VKKI
ÉKÖVIZIG
TIKÖVIZIG